

Nr 85.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1919 kl. 5 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
ändringar i staten för veterinärhögskolan m. m.*

(1:a avd.)

1:o.

I nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels under punkt 110 i avbidan på den proposition angående ändringar i staten för veterinärhögskolan, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, i ordinarie anslaget till nämnda högskola beräkna en förhöjning från 187,150 kronor med 13,200 kronor till 200,350 kronor, dels i punkten 112 att för personlig arvodesförhöjning åt en prosector och två laboratorer vid veterinärhögskolan å extra stat för år 1920 beräkna ett anslag av 4,800 kronor och dels i punkten 113 att för diverse behov vid samma högskola beräkna, likaledes å extra stat för år 1920, ett anslag av 133,500 kronor. Vidare har Kungl. Maj:t i proposition nr 2 föreslagit riksdagen att för diverse behov vid veterinärhögskolan å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Härefter har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 7 mars 1919 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 184, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen

dels godkänna sådana ändringar i staten för veterinärhögskolan, att tillämpas från och med år 1920, att däri uppföres ej mindre en laborator i födoämneshygien och helminthologi (samt bakteriologi) med lön 3,600 kronor och tjänstgöringspenningar 2,000 kronor samt två ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år, än även en automobilörare med lön 1,100 kronor, tjänstgöringspenningar 650 kronor och ortstillägg 150 kronor jämte tre ålderstillägg å 100 kronor efter respektive 3, 6 och 9 år, varemot ur staten uteslutas det nuvarande arvodet å 1,500 kronor till en lärare i kött- och mjölkkontroll samt

de vid professorn i patologisk anatomi nu förekommande orden: (och bakteriologi);

i följd varav och på grund tillika av 1918 års lagtima riksdags beslut angående avlösningsförbättring för vaktmästare och därmed likställda statens slutsumma kommer att höjas från 214,100 kronor med 11,300 kronor till 225,400 kronor;

dels vid bifall härtill höja ordinarie anslaget till veterinärhögskolan från 187,150 kronor med 11,050 kronor till 198,200 kronor;

dels förklara, att för åtnjutande av de för bemälda laborator och automobilförare upptagna avlöningar skola i tillämpliga delar gälla nuvarande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare å högskolans stat samt i fråga om automobilföraren jämväl de särskilda villkor, som av 1918 års lagtima riksdag fastställts beträffande vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare;

dels för beredande av personligt ålderstillägg å 1,600 kronor till en var av prosektorn Erik Agduhr samt laboratorerna Nils Olof Engfeldt och Gerhard Carl Ebbe Forssell, därest han fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap, anvisa å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 4,800 kronor;

dels ock till diverse behov vid veterinärhögskolan anvisa å extra stat för år 1920 ett reservationsanslag av 133,500 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

Under anslagstiteln »veterinärundervisningen» finnes upptaget ett ordinarie anslag till veterinärhögskolan till belopp av 187,150 kronor. Den vid 1918 års riksdag godkända staten för högskolan slutar visserligen på 214,100 kronor, men på grund av *dels* att för fria bostäder till åtskilliga befattningshavare avdrogos tillhopa 6,950 kronor, *dels* ock att av högskolans stallar och smedja m. m. ansetts kunna beräknas en årlig nettoinkomst av 20,000 kronor, har anslaget satts 26,950 kronor lägre än statens slutsumma.

Förevarande framställning avser först uppförande i veterinärhögskolans stat av en laboratorbefattning i födoämneshygien samt helminthologi eller läran om husdjurens parasiter (samt bakteriologi) med avlöning av 5,600 kronor, varav 3,600 kronor lön och 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar samt rätt till två ålderstillägg efter respektive fem och tio år.

För undervisning i födoämneslära finnes för närvarande inrättad, allenast en extralärbefattning i kött- och mjölkkontroll med arvode

av 1,500 kronor. Vidare framgår av statsrådsprotokollet, att, sedan den person, som under nära tre tiotal år på ett förtjänstfullt sätt skött denna undervisning i den omfattning läroplanen medgivit, nu lämnat ifrågasvarande extraläraryrkebefattning, undervisningen måst ordnas mera provisoriskt. Med hänsyn härtill och i betraktande av nämnda ämnes (födoämneshygien) stora vikt anser utskottet välbetänkt, att undervisningen häri ordnas på ett mera betryggande sätt. Det av Kungl. Maj:t i detta avseende framställda förslaget, enligt vilket såsom ovan antytts med den nya laboratoriefattningen skulle förenas undervisningsskyldighet i bland annat bakteriologi, synes utskottet kunna godtagas. Visserligen har riksdagen, såsom departementschefen jämväl erinrat, tidigare uttalat sig för att undervisningsskyldighet i bakteriologi överflyttades till professorn i patologisk anatomi. Då emellertid enligt vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört, professuren i sistnämnda ämne hittills icke kunnat besättas med ordinarie innehavare, till väsentlig mån beroende på svårigheten att förena professorskompetens i såväl detta ämne som bakteriologi, torde riksdagen icke böra vidhålla nämnda krav. Det må här tillika framhållas, att avsikten icke är att omedelbart med den nya laboratoriefattningen förena undervisningsskyldighet i bakteriologi, utan att denna skall, på sätt utskottet i sitt utlåtande nr 43 angående ny stat för statens veterinärbakteriologiska anstalt m. m. anfört, fortfarande tillsvidare bestridas av laboratorn därstädes.

Mot att såsom föreslagits å extra stat för år 1920 anvisas ett anslag av 12,000 kronor till inköp av en automobil för den ambulatoriska kliniken, har utskottet intet att erinra, liksom ej heller mot att i samband därmed i högskolans stat uppföres en automobilförare. Att för denne befattningshavare, i vars åliggande skall ingå jämväl utförande av vissa vaktmästarsysslor, upptages förste vaktmästares avlöning eller 1,900 kronor tillstyrkes av utskottet, ävensom att för inredande av bostad för honom anvisas ett belopp av 6,500 kronor.

I förevarande framställning ingår jämväl förslag om anvisande till bestridande av kostnader för bränsle, belysning, renhållning m. m., utöver den i staten för detta ändamål upptagna anslagsposten å 60,000 kronor, ett extra anslag för år 1920 av 115,000 kronor.

Likaså har Kungl. Maj:t under punkt 48 i tilläggsstatens nionde huvudtitel för ifrågasvarande ändamål för år 1919 föreslagit ett tilläggsanslag av 80,000 kronor, varigenom jämväl det extra anslaget för år 1919 skulle komma att uppgå till enahanda belopp, som föreslagits för år 1920 eller 115,000 kronor.

Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i denna del kan utskottet, som från vederbörligt håll inhämtat att av för år 1918 för ifrågavarande ändamål tillgängliga medel å tillhoppa i runt tal 168,000 kronor för bestridande av allenast bränslekostnader tagits i anspråk i runt tal 75,000 kronor, icke underlåta erinra, att riksdagen förlidet år, då fråga förevar om anvisande av extra anslag till bränsle m. m. vid veterinärhögskolan, uttalade, att det kunde ifrågasättas, huruvida icke genom iakttagande av större ekonomisering, omsorg och sparsamhet i fråga om uppvärmning av högskolans lokaler nämnda kostnader skulle kunna åtminstone i någon mån nedbringas.

Med hänsyn härtill har utskottet icke kunnat undgå finna det anmärkningsvärt att för åren 1919 och 1920 nu ifrågasättas anslag till belopp till och med något överstigande det ovannämnda för år 1918 tillgängliga.

Av inhämtade uppgifter framgår att å de för år 1918 tillgängliga medlen ett saldo uppstått å i runt tal 27,000 kronor.

Denna omständighet i förening med det förhållandet att ytterligare prisfall å bränsle så småningom torde vara att förvänta, torde enligt utskottets uppfattning utgöra visst skäl för en nedsättning av de för ifrågavarande ändamål föreslagna anslagsbeloppen. Med hänsyn emellertid till anslagens angivna egenskap av förslagsanslag, högst, och då en viss osäkerhet på bränslemarknaden fortfarande gör sig gällande, har utskottet icke velat ifrågasätta någon sänkning i de av Kungl. Maj:t för åren 1919 och 1920 begärda anslagen.

De till diverse behov vid veterinärhögskolan tillstyrkta anslagen för år 1920 uppgå sålunda till $12,000 + 6,500 + 115,000 = 133,500$ kronor.

För att åt de i propositionen angivna tre befattningshavarna beredas personliga arvodesförhöjningar om 1,600 kronor, anser utskottet goda skäl förebragta, varför utskottet biträder detta förslag.

Den ordinarie staten för veterinärhögskolan slutar nu å 214,100 kronor. Nu skulle i staten uppföras dels en laborator i födoämneshygien m. m. med 5,600 kronors avlöning och dels en automobilförare med 1,900 kronors avlöning. Därjämte böra i staten införas de avlöningsförhöjningar, som 1918 års lagtima riksdag beviljat den nuvarande vaktmästarpersonalen vid högskolan med tillhoppa 5,300 kronor. Dessa ökningarna uppgå inalles till 12,800 kronor. Däremot bör ur staten uteslutas det nuvarande arvodet å 1,500 kronor till lärare i kött- och mjölkkontroll, varigenom ökningen nedbringas till 11,300 kronor.

Det ordinarie anslaget till högskolan bör ökas med samma belopp, minskat med vad automobilföraren bör avstå för fri bostad. Departementschefen har ansett, att, oberoende av till vilket belopp detta avdrag kommer att bestämmas, anslaget icke borde fördenskull minskas med mer än 250 kronor, vilket belopp i detta hänseende beräknats för övriga vaktmästare vid anslagets bestämmande till det nuvarande beloppet. Anslagsökningen blir alltså 11,050 kronor.

Beträffande det ovan tillstyrkta tilläggsanslaget för år 1919 återkommer utskottet härtill under punkt 2 här nedan.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning

dels godkänna sådana ändringar i staten för veterinärhögskolan, att tillämpas från och med år 1920, att däri uppföres ej mindre en laborator i födoämneshygien och helminthologi (samt bakteriologi) med lön 3,600 kronor och tjänstgöringspenningar 2,000 kronor samt två ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år, än även en automobilförare med lön 1,100 kronor, tjänstgöringspenningar 650 kronor och ortstillägg 150 kronor jämte tre ålderstillägg å 100 kronor efter respektive 3, 6 och 9 år, varemot ur staten uteslutas det nuvarande arvodet å 1,500 kronor till en lärare i kött- och mjölkkontroll samt de vid professorn i patologisk anatomi nu förekommande orden: (och bakteriologi);

i följd varav och på grund tillika av 1918 års lagtima riksdags beslut angående avlöningsförbättring för vaktmästare och därmed likställda statens slutsumma kommer att höjas från 214,100 kronor med 11,300 kronor till 225,400 kronor;

dels vid bifall härtill höja ordinarie anslaget till veterinärhögskolan från 187,150 kronor med 11,050 kronor till 198,200 kronor;

dels förklara, att för åtnjutande av de för bemälde laborator och automobilförare upptagna avlöningar skola i tillämpliga delar gälla nuvarande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare å högskolans stat samt i fråga om automobilföraren jämväl

de särskilda villkor, som av 1918 års lagtima riksdag fastställts beträffande vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare;

dels för beredande av personligt ålderstillägg å 1,600 kronor till en var av prosektorn Erik Agduhr samt laboratorerna Nils Olof Engfeldt och Gerhard Carl Ebbe Forssell, därest han fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap, anvisa å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 4,800 kronor;

dels ock till diverse behov vid veterinärhögskolan anvisa å extra stat för år 1920 ett reservationsanslag av 133,500 kronor.

2:o.

I enlighet med vad Kungl. Maj:t under punkt 48 i tilläggsstatens för år 1919 nionde huvudtitel föreslagit och under åberopande av vad utskottet här ovan under punkt 1 anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må för diverse behov vid veterinärhögskolan å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Stockholm den 12 maj 1919.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 82.
